

## TÄMNARENS VATTEN VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2020 – 2021

Föreningen Tämnarens Vatten vill verka för sjöns fortlevnad. Målet är att bevara Tämnaren för kommande generationer som en frisk och attraktiv sjö. För att nå detta mål behöver vi fördröja vattnet i hela systemet - Harboån, Åbyån, diken, Sörsjön, Tämnaren och Tämnarån.

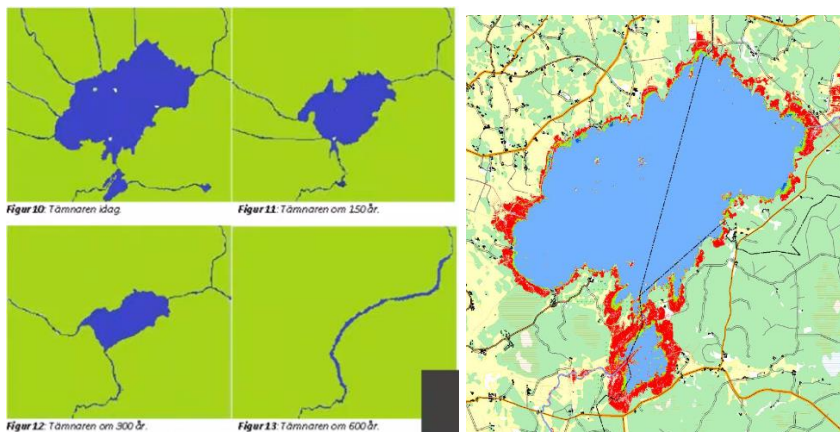
Som det nu är, efter all utdikning, kan sjön stiga snabbt efter regn och vårflood, men den kan också sjunka mycket vid solsken och torka. Vid för låg vattennivå växer sjön igen.

### SOCIALA MEDIER

Tämnarens Vatten är en lobbyingorganisation, som arbetar för att få engagemang och politiska beslut för sjöns fortlevnad. Föreningen har både en webb-plats [www.tamnaren.se](http://www.tamnaren.se) samt en Facebook-grupp med 542 medlemmar. Engagemanget i gruppen är stort och ämnen som behandlas är vassröjning, muddring, vattennivån (oftast för låg), luckorna vid Ubblixbo, vinterisens tjocklek, badplats, båtplats, fågel och fiske. Vintern 2020 var det tjock is och mycket bil- och mc-trafik på sjön, särskilt vid Nötboharet.

Många är intresserade av Tämnaren, men få vill engagera sig i föreningen, därav endast 30-talet personliga betalande medlemmar. Dock är det i regel mer än 30 deltagare vid våra årsmöten. Årsmötet 20 oktober 2020 mitt under pandemin samlade 20 deltagare. Dock var det intressant och engagerande diskussion vid årsmötet.

Uppsala-politikern Jonas Segersam (kd) inlämnade september 2019 motion till kommunfullmäktige "Rädda Tämnaren". Han skriver i sin blogg om Tämnaren och dess öde om inget görs. I bloggen finns följande bilder, som visar sjöns försvinnande. Om sjöns yta höjs drabbas de rödfärgade områdena. Segersam hänvisar till Johanna Melins kandidat-examenarbete 2019. Det är beskrivet i årsberättelsen för 2019.



UNT skrev 3 augusti 2020 om Tämnaaren: "De tar strid för högre vattennivåer."

Fotografiet över Tämnaaren är från Järpebo.



Tämnaaren ligger i tre kommuner: Heby, Tierp och Uppsala.

FOTO: ADAM SJÖBORG

## De tar strid för högre vattennivåer

UPPSALA

**För höga vattennivåer i Tämnaaren kan göra att jordbruksmarkerna översvämmas. Men Jonas Segersam (KD) ser det som enda chansen att rädda sjön.**

Tämnaarens framtid har länge varit omtvistad med vattennivån som knäckfråga. På ena planhalvan står bland annat bönder i området, som anser att en höjning riskerar att dränka jordbruksmarkerna. På den andra återfinns bland annat Kristdemokra-

terna i Uppsala, som propagerar för en höjning av nivån med hänvisning till att det är avgörande för sjöns överlevnad. I nuläget regleras vattennivåerna enligt den nu gällande vattendomen från 1977.

– Det är det enda sättet att på sikt rädda sjön. Medeldjupet är tio decimeter över den kritiska gränsen för att solljuset når botten, och på vissa delar av sjön är det grundare än så, säger Jonas Segersam (KD), kommunalråd i Uppsala kommun.

Med Jonas Segersam i spet-

sen har KD tidigare lämnat in en motion om att höja vattennivåerna i sjön. Motionen fick dock inte majoritet i kommunfullmäktige utan frågan återremitterades istället.

**Men intresset** för sjön är fortsatt högt – i juni anordnade det kommunala bolaget Uppsala Vatten ett seminarium om sjöns framtid, där representanter från kommunfullmäktige och tjänstemän deltog.

**Hur ser du på att en höjning skulle kunna leda**

**till dränkta jordbruksmarkerna?**

– Man måste fundera lite på om det ändå inte är värt det. De sänkningar man gjorde på 1870-talet var i ett samhälle där det var skriande brist på jordbruksmark. Idag ser vi att det planteras skog på många jordbruksmarkerna, samtidigt som det inte finns samma behov av jordbruk som förut, säger Jonas Segersam.

**Niklas Weimer**  
Niklas.Weimer@unt.se

### JULBREV

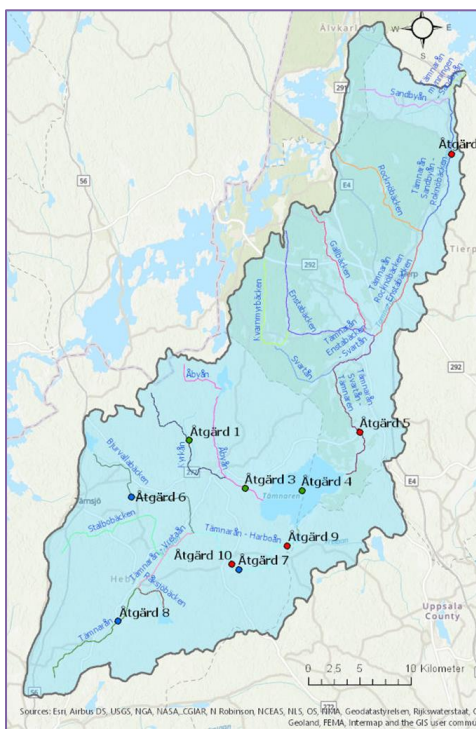
Ett jultext utsäades till 116 adressater som e-post inför julen 2020. Vi skrev att

”Föreningen Tämnaarens Vatten vill målmedvetet bilda opinion för att utveckla och bevara sjön. Vi är tacksamma för alla som engagerar sig. Föreningens mål är att Tämnaaren skall leva minst ett ytterligare sekel som en frisk och attraktiv sjö. Och då behöver vi alla intresserade hjälpas åt för att nå det målet.” I brevet informerade vi om årsmötet den 19:e oktober 2020 och de val och beslut som togs. Vi skrev om val av styrelse, berättade om Landskapsanalysen och hur det arbetet går till. Vi informerade om årsavgiften och hur den betalas.

## LANDSKAPSANALYS FÖR TÄMNNARÅNS AVVATTNINGSOMRÅDE

Trots pandemins begränsningar har under 2020-2021 konsultarbetet med Landskapsanalys genomförts. Den har redovisats för arbetsgrupp och styrelse 17/2 2021 och 20/4 2021. Styrelsen har den 10/5 2021 haft ett ingående samtal om analysen, där kompletteringar föreslogs. Konsulten Tyréns har valt ut 10 möjliga åtgärder som bedöms vara relevanta för att åtgärda miljöproblemen övergödning och fysisk påverkan. De är prioriterade utefter:

- (1) Miljönytta avseende reducerad övergödning och fysisk påverkan;
  - (2) Åtgärdens placering i avrinningsområdet;
  - (3) Kostnadseffektivitet och Synergistiska effekter.
- **Åtgärd 1.** Våtmark för näringsretention vid SE667750-157386 (Kyrkån). Övergödning.
  - **Åtgärd 2.** Västland - Möjliggöra upp- och nedströmspassage. Vandringshinder.
  - **Åtgärd 3.** Våtmark för näringsretention vid SE667274-157931 (Åbyån). Övergödning.
  - **Åtgärd 4.** Våtmark för näringsretention vid SE667402-158923. Övergödning.
  - **Åtgärd 5.** Tämnnarens regleringsdamm. Möjliggöra upp- och nedströmspassage. Vandringshinder.
  - **Åtgärd 6.** Lokalt anpassad kantzon i Bjurvallabäcken. Morfologisk påverkan.
  - **Åtgärd 7.** Lokalt anpassad kantzon i Tämnnarån – Harboån. Morfologisk påverkan.
  - **Åtgärd 8.** Lokalt anpassad kantzon i Tämnnarån. Morfologisk påverkan.
  - **Åtgärd 9.** Lindstadammen - Möjliggöra upp- och nedströmspassage. Vandringshinder.
  - **Åtgärd 10.** Vibydammen - Möjliggöra upp- och nedströmspassage. Vandringshinder.



Styrelsen för nu samtal om hur vi går vidare.

- Det är viktigt att föra en dialog med markägarna, hur får vi den kontakten?
- Hur kan vi visa på den ekonomiska nyttan för markägare/lantbrukare med detta projekt.
- Hur hanteras kostnader? Vill markägare delfinansiera? Har kommunen möjlighet att delfinansiera?
- Det finns idag ingen möjlighet att genomföra ett "övervakningsprogram".
- Vad är rimligt när det gäller "god status" gällande vattenkvaliteten?
- Problemet med övergödning är inte medtaget i analysen.
- Var har vi översvämningsmarker?
- Kan vi samarbeta med LRF och Greppa näringen?
- Hur kan vi lära av andra kommuner gällande olika åtgärds punkter?
- Kan man söka LOVA-pengar för att skapa en specifik tjänst som åtgärdssamordnare?
- Vet alla markägare/lantbrukare att Tämnarens Vatten finns?

## **STYRELSEARBETE**

Styrelsen har under året bestått av Kiell Tofters (Östervåla), Per Möller (Tärnsjö), Ola Nordström (Uppsala), Kersti Borgestig-Nilsson (Östervåla), Stella Andermo (Tierp), Nils Lage Posse (Stockholm), Lars Persson (Östervåla) Dessa är valda av föreningen.

I styrelsearbetet har också deltagit av kommunerna valda: Jenny Lundström (Tierps kommun), Stefan Edelsvärd (Uppsala kommun), Torbjörn Ivarsson (Heby kommun). Därtill har kommunernas vattensamordnare Zahrah Lifvendahl (Uppsala), Maria Berg (Tierp) och Camilla Winqvist (Heby) deltagit. Camilla som har varit mycket engagerad i projektet Landskapsanalys har under våren 2021 slutat sin tjänst i Heby kommun och ersatts av Lina Salomonsson.

Styrelsen har träffats för överläggning och beslut

2020: 5 mars hos Nordströms advokater Uppsala, 23 juni digitalt möte, 19 oktober konstituerande hos Equmeniakyrkan Östervåla.

2021: 2 februari per capsulam – inköp av databas för 35 000 kr, 17 februari digitalt möte arbetsgruppen för Landskapsanalys och konsult, 20 april digitalt möte slutrapport Landskapsanalys, 10 maj digitalt styrelsemöte om slutrapporten.

Föreningen hade under året 32 personliga medlemmar/familjer samt fyra juridiska personer. Inbjudan till årsmötet 2020 gick via epost till 116 personer i föreningens adressregister.

Uppsala den 1 september 2021

Styrelsen